

Birgalikda ijtimoiy davlat sari!

ХДР
Хизбуттаги демократик

O'zbekiston Ovozi

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

t.me/uzbekiston_ovozi_gazetası | facebook.com/uzbekistonovozi | instagram.com/uzbekiston_ovozi | www.uzbovozi.uz | info@uzbovozi.uz

№8

2025-yil

26-fevral, chorshanba

1918-yil

21-iyundan chiqsa boshlagan

ЯНГИЛАНИШ ВА ЯШАРИШ ФАСЛИ ЭШИК ҚОҚМОҚДА

ШУКР, КЎКЛАМГА ЕТДИК. ЭШИК ТАҚЦИЛАЯПТИ, БАҲОР КИРМОҚЛИККА ИЗН СҮРМОҚДА. БИР НЕЧА КУН ҚОЛГАНИДАН ДАРАК БЕРИБ, ҚҮЁШНИНГ ИЛК ТАҒТИ БИЛАН БИЗНИ СИЙЛАГАН ИЛИҚЛИК КЕЧА ТОНГДА ОХИРГИ БОР ЭТЛАРНИ СЕСКАНТУРВЧИ ОҚИМГА БИРОЗ БЎЛСА-ДА ЎРНИНИ БЎШТАВИ БЕРДИ. АММО КЎНГИЛЛАР БЎШ КЕЛМАДИ, УЛАРДА ҲАМОН БАҲОР ТАҒТИ ҲУҚМРОН. БУ ЯШАРИШГА, ЯНГИЛАНИШГА БЎЛГАН ИШТИЁКНИ, ГЎЗАЛИККА ОШУФТА ЮРАКЛАР ОЛОВИНИ СУСАЙТИРГАНИЧА ЙЎҚ. ЯНГИ УМИДЛАР БИЛАН БАҲОР БОШЛАНМОҚДА, ТАБИАТ УЙГОНОМОҚДА.

5

O'zbekiston Ovozi

ҚОНУНЛАР ҚАЕРДА “ДУНЁГА КЕЛАДИ”?

Бу саволга биргина жумла билан, яъни, парламентда, деб жавоб бериш мумкин. Аммо қандай “түғилиши” ҳақида сўралса, бир неча босқичли, мураккаб жараён кўз олдимиизда гавдаланади.

Биламизки, ҳар бир тизим маълум бир механизм асосида, белгиланган тартиб-қоидаларга риоша этиш орқали ўз фаолиятини олиб боради. Таъкидлаш керакки, Олий Мажлис палаталари ҳам айни шу мезонларга бўйсунади. Яъни, Қонунчилик палатаси қонунларни бир неча босқичда кўриб чиқади, Сенат эса уларни тасдиқлади. Қўйи палата кўмиталарида, фракцияларда мутахассислар, эксперталар билан биргалиқда бизга кўринмаган узоқ йўлни “босиб ўтган” қонун лойиҳалари палата мажлисига киритилади.

Кечаканча, Қонунчилик палатаси мажлисида ҳам ана шундай лойиҳаларнинг бир қанчаси навбат билан кўриб чиқилид. Депутатлар фракиляри, савол-жавоблари, фракциялар эса позициялари билан уларнинг қай бирига кўпроқ, қай бирига камроқ “хўжум” қилди.

ШИОРЛАРДАН ИБОРАТ ТАКЛИФЛАР ЭМАС, АНИҚ МЕХАНИЗМ КЕРАК

Бола ҳуқуқларини таъминлаш давлат сиёсатининг муҳим стратегик йўналиши саналади. Юртимизда ҳам бу борада муйяжияча тадбирлар ўйланаётган. Ҳусусан, қонунчилигимизда бола ҳуқуқлари билан боғлиқ 40 дан ортиқ ҳужжатлар кабул қилинган. Янги таҳтирга Конституциянинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш кафолатларини кучайтиришга қаратилган янги мезёrlар киритилди. Натижада боланини жисмоний, ақирий ва маънний жиҳатдан тўлаконро ривожланиши учун энг яхши шарт-шароитларни яратиш бўйича кафолатлар кучайтирилди, бу борада давлатнинг ижтимоий мажбуриятлари кенгайтирилди.

Палата мажлисида Олий Мажлиснинг Бола ҳуқуқлари бўйича вакили (Болалар омбудсмани)нинг 2024 йилдаги бола ҳуқуқлари тўғрисидаги қонунчиликка давлат органлари, шу жумладан, ҳуқуқни муҳофаза килувчи органлар томонидан риоша этилиши холати хақидаги маъруzasи кўриб чиқилди.

Бола ҳуқуқлари бўйича вакил Сурайё Раҳмоновнинг айтишича, 2024 йилда 35 та шахсий қабуллари ташкил этилган бўлиб, уларда жисмоний ва юридик шахслардан 160 та мурожаат тушган. Мурожаатлар таҳлили ва мониторинг асосида давлат органлари томонидан бола ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари бузилишига ўйл кўйилгани юзасидан таъсир ҳужжатлари орқали муносабат билдирилган. Ҳусусан, 9 та огоҳлантириш, 3 та тақдимнома, 18 та хулоса ва 6 та суд ҳужжати устидан протест келтириш тўғрисидаги илтимоснома киритилган. Бола ҳуқуқлари соҳасидаги қонунчилиқда мавжуд муаммолар таҳлили негизида давлат органлари ва ташкилотларга 40 та таҳлилий ахборот йўлланган.

Маъруза гўёра, 2024 йилда фуқароларнинг мурожаатлари ва болаларга нисбатан содир этилган жиноятларга оид суд хабарномалари асосида Болалар омбудсманни ва унинг котибияти ходимлари 46 та фуқаролик, жисони ва маъмурий ишлар юзасидан судларда кузатувчи сифатида қатнашган.

Депутатлар болаларнинг шахсан ўзидан ҳам мурожаат бўлган ёки йўқлигига оид масалада маълумот сўради. Вакилнинг таъкидлашича, 8 ёшдан 17 ёшгача бўлган болалардан хисобот даврида 44 та мурожаат келиб тушган. Ҳусусан, ҳолалар таълим мусассаси ёки оиласда зўравонлика дуч келадиган ифодаланган.

Шунингдек, боланинг билим олиши ёки оиласада ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётгани юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳам юборилган. Вояга етмаган қизларни мажбуран турмушга узатишга уриниш ҳолатлари рўй берган ва улар доимий назоратга олинган.

Айтишича, ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат бўлган ҳуқуқи цеқланаётганини юзасидан ҳам мурожаат қилинган. Айримларида бола судда иштирок этган бўлса-да унинг овози инобатга олинмаганига оид масала ҳам ўрин олган. Бундай мурожаатларни ҳамда унга оид бўлган суд ҳужжатларини ўрганиш натижасида суд қарорларига протест киритиш тўғрисидаги илтимосномалар

ХДП ФАОЛЛАРИ ҲУДУДЛАРДА

ЭЗГУ ИШЛАР ДАВОМИ:

ИШЧИ ГУРУҲ АНДИЖОНДА ЎРГАНИШЛАР ОЛИБ БОРДИ

Хабарингиз бор, партиямизнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси, партия Марказий Кенгаш вакиллари ва маҳаллий Кенгаш депутатларидан иборат ишчи гуруҳ аҳоли муммомларини таҳлил қилиш ва уларга самарали ечимлар таклиф этиши мақсадида вилоятларда ривожланиш ҳам бўлади. Ишчи гурухнинг Андижон вилоятида олиб борган назорат-таҳлил ишларига назар солиб, бунга яна бир бора амин бўлди.

Депутатлар, партия фаолларининг худудлардаги ҳақиқий ҳолатни жойига чиқиб, бевосита ўрганиши бу аввало, демократик тамойилларга мос, бугунги ислоҳотлар талабидир. Замонимизнинг ушбу муҳим талаблари жамиятдаги ислоҳотлар жараёнига фақат катта хисса кўшади. Аввало, ҳалқ билан мuloқot ўрнатиши, уларнинг иссиқ-совуғидан хабардор бўлиш учун муҳим таянч вазифасини ўтайди.

Чунки шаҳар ва қишлоқларга шунчаки бориб-келиш йўқ. Ислоҳотлар ҳақида жамоатчиликнинг нуктаи назари ўрганишади, одамларимизнинг истак ва эҳтиёжлари тизимиҳи ҳамда реал таҳлил асосида кўриб чиқилади. Жойли хуносаларга келиш, ўтқир тақлифлар тайёрлашда бу муҳим, албатта.

Андижон вилоятида бўлиб қайтган фаолларимиз назорат-таҳлил натижалари, хуносалар ва тақлифларини биз билан бўлишишди.

ВИЛОЯТДА ИШСИЗЛИК ДАРАЖАСИ ҚАНЧА?

Мақсуда ВОРИСОВА,
ЎзХДП Марказий Кенгаши раиси
ўринбосари:

Андижон мамлакатимизда аҳоли энгич жойлашган вилоят ҳисобланади. Сўнгги вактларда вилоядта катта ўзгаришлар ва янгиланишлар бўй кўрсатяпти, худудлар кундан-кунга ривожланиш боряпти. Аҳоли бандларини таъминлаш, камбағалликини кисқартириш, эҳтиёжманд оиласларнинг ижтимоий ҳимоясига алоҳида эътибор қартиляти.

Маълум бўлишича, бугунги кунда вилоядта 53 301 та корхона ва ташкилот рўйхатдан ўтган. Шундан фаолият кўрсатётган ташкилот ва корхоналар сони 25 163 та, фаолият кўрсатмаётгани эса 28 мингдан ортиқ. 4294 та ташкилот ва корхона янги ташкил этилган, 1750 та ташкилот эса тутатилган.

Шунингдек, иқтисодий фаолият турлари кесимида вилоядта ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажми 2024 йил январь - декабр ойлари ҳолатига 90 522,1 млрд. сўмни ташкил этилган. Иқтисодий фаол аҳоли сони 1429,7 нафардан иборат. Иқтисодидётда 1329,0 нафар аҳоли банд бўлса, ишсизлар 100,7 нафар ёки ишсизлик даражаси 7,0 фоизни ташкил этилди.

Албатта, аҳоли манфаатларига қартилаган ҳар бир дастур тўйлик бажарилиши, ахратилган маблағларнинг мансизлилигини таъминлаш керак. Ҳусусан, олдимизда саноат, тадбиркорлик, кишлос, хўжалиги, туризм ва ижтимоий соҳалар ривожланишида иштирокчи бўлиш, ишлаб чиқариши янада ривожлантириш каби муҳим ва кечикириб бўймайдиган вазифалар турибди. Чунки андижонликлар табиатан ишбалармон, бундайликларини билан яшайди.

Тадбиркорлик вилоят аҳлиниң қон-қониди бўлиб, авлоддан-авлодга ўтиб келаётганини барчамиз янҳи биламиз.

Демак, иш бошлани ниятида юрган одамларни кўллаб-кувватласак, уларга ҳуқуқий, молиявий кўмак берсак, вилоятнинг иқтисодий саноати янада ўксалади, ишлаб чиқариш ривожланади, янги иш ўринлари яратилади. Бундан электоратимиз ҳам манфаат кўради, деб ўйлайман.

ФАҚАТ МУХТОЖЛАР УЧУН

Муҳсиддин НИЗОМИДДИНОВ,
ЎзХДП Марказий Кенгаши бўлим
бошлиғи:

Назорат-таҳлил давомида маълум бўлдики, вилоядта 5 минг 622 нафар чин етим ёки ота-она қармогидан маҳрум бўлган болалар истиқомат қиласи. Шундан 3 минг 663 нафари васийликка, 1 минг 861 нафари ҳомийликка, 77 нафари патронатга ҳамда 4 нафари оиласлик болалар уйига жойлаштирилган. Ижтимоий ҳимоя ягона реестрдаги нафақа олувичи оиласлар сони 195,2 мингтадан 84,6 мингтага камайган.

Ўтган йилнинг 1 юнидан бошлаб, "Саховат ва қўмак" жамғармаси маблағларини шакллантириш ва улардан фойдаланиш тартиби тақомиллаштирилди. Вилоядта 2024 йил июль-декабр ойлари давомида "Саховат ва қўмак" жамғармаси маблағлари хисобидан 6 минг 215 нафар фуқарога 7,7 млрд. сўм маблағ ажратилган. Ижтимоий кўллаб қувватлаш марказида (собиқ "Саховат" уйи) 91 нафар ҳамда 3 та "Муруват" уйларида жами 919 нафар кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга тибий-ижтимоий хизматлар кўрсатилиб келинмоқда.

Ўтган йилда ушбу муассасаларда истиқомат қилувчилардан 60 нафарининг ижтимоийлашви ва соглиғида ижобий ўзгаришлар бўлганлиги сабабли оиласларига қайтаришига эришилган.

Бундан ташқари, Қўргонтепа ногиронлиги бўлган болалар учун "Муруват" ўйида кундузги парваришлар гурухлари ташкил этилган. Ушбу гурухларга Қўргонтепа туманини ва унга яқин бўлган кўшни туманлардаги 51 нафар ногиронлиги бўлган болалар жалб килинган.

Шунингдек, вилоядта 9 та маҳсус мактаб ва мактаб-интернат (2 та маҳсус мактаб, 7 та маҳсус мактаб-интернат) ҳамда 5 та маҳсус мактабгача таълим муассасалари фаолият кўрсатиб келмоқда.

2024 йил февраль ойидан бошлаб "Инсон" ижтимоий ҳимоя марказлари томонидан ногиронлиги бўлган шахсларнинг 41 фоизи ишга жойлаштирилган.

Аммо шунга қарамай, эҳтиёжданд фуқароларни кўллаб-кувватлаш борасида вилоядта эътибор марказидан четда қолаётган бир қатор муаммолар борлигидан кўз юмолмаймиз

Масалан, ўрганишлар давомида маълум бўлдики, Андижон туманини мисолида ҳам олиб бордик. Бизнингга, II-III гурӯҳ муддатсиз белгиланган ногиронлиги бўлган шахсларни 2025 йилда қайта кўрикдан ўтказиш керак. Сабаби, II гурӯҳ ногиронлиги муддатсиз белгиланган фуқароларда хозирги кунга келиб ёки холал оғрилашиб, бир жойда ётиб колишиб ёки аксинча соғлиги яхшиланган ҳолатлар учрамоқда.

Хозир туманда 879 нафар ногиронлиги бўлган болалар бор. Бундай болалар учун маҳсус мактаб ва боғчага зарурат бор. Инклузив синфлар эса талабга жавоб бермайди. Инклузив синфлар бор мактабларда ўқувчилар тўсиксиз ҳаракатланиши учун шароитларни яхшилаш керак.

Умуман олганда, вилоядта муҳтоҳ оиласлар ва эҳтиёжданд инсонлар билан манзилли ишларни кучайтириш керак, деб ўйлаймиз.

ШУ ЎРИНДА ЯНА БИР МАСАЛА. БИЛАМИЗКИ, ЎЗИНИ ЎЗИ БАНД ҚИЛАДИГАН ШАҲСЛАР ЎЗ ФАОЛИЯТИНИ ДАВLAT СОЛИҚ ИНСПЕКЦИЯСИДАН РЎЙХАТДАН ЎТКАЗИШ ОРҚАЛИ ИШ СТАЖИГА ЭГА БЎЛИШАДИ. БУНИНГ УЧУН ЎЗИНИ ЎЗИ БАНД ҚИЛАДИГАН ШАҲС СИФАТИДА СОЛИҚ ИДОРАЛАРИ ЁКИ ДАВLAT СОЛИҚ ҚўМИТАСИ МОБИЛЬ ИЛОВАСИДАН РЎЙХАТДАН ЎТАДИ. ДАРОМАД СОЛИГИ ЁКИ БОШҚА ЙИҒИМЛАР ЙЎҚ. БИР ЙИЛДА БҲМНИНГ 1 БАРАВАРИ МИҶДОРИДА ИЖТИМОИЙ СОЛИҚ ТЎЛАШ КИФОЯ. ҲАР ЙИЛГИ ИЖТИМОИЙ ТЎЛОВ ЭВАЗИГА ИШ СТАЖИ 1 ЙИЛДАН ҚЎШИЛИБ БОРАВЕРАДИ.

Аммо ўрганишлар давомида маълум бўлдики, айрим фуқароларда бу бўйича ҳуқуқий билимлар етариғи эмас. Масалан, йилда бир маротаба бўладиган ижтимоий солиқни белгиланган муддатларда тўлумаслик ҳолатлари тарби турди. Бунинг натижасида бир йиллик стажни хисоблашади қатор ноанниклар келиб чиқяпти. Фуқароларнинг кўпчилиги солик қонунчилигидан ҳабардор эмас.

Бундан ташқари, аҳолининг ижтимоий ҳимояси билан боғлиқ масалаларни алоҳида таълим эҳтиёжлари бўлган болалар учун ижтисослаштирилган таълим муассасалари ва "Муруват" интернат уйлари мисолида ҳам ўргандик. Бу йўналишда ҳам эътибор марказидан четда қолаётган ҳолатлар мавжуд.

Масалан, Хонобод шаҳрида ногиронлиги бўлган шахсларнинг аддитив спорт тури

билан мунтазам шуғулланиши учун иншотлар мавжуд бўлса-да, аммо маҳсус спорт анжомлари, ногиронлиги бўлган шахслар фойдаланиши учун мосламалар билан жиҳозланмаган.

ХЎҚУҚ ВА ИМКОНИЯТ ТЕНГЛИГИ

Баҳодир КАМОЛОВ,
ЎзХДП Марказий Кенгаши шўйба
мудири:

- Халқ демократик партияси жамиятимизда хўқуқлар ва имкониятлар тенглигини таъминлаш тарафдори. Биз Андижондаги ўрганишларимизда ҳам бу масалага алоҳида эътибор бердик.

Масалан, бу йўналишдаги назорат-таҳлил ишларини Марҳамат тумани мисолида ҳам олиб бордик. Бизнингга, II-III гурӯҳ муддатсиз белгиланган ногиронлиги бўлган шахсларни 2025 йилда қайта кўрикдан ўтказиш керак. Сабаби, II гурӯҳ ногиронлиги муддатсиз белгиланган фуқароларда хозирги кунга келиб ёки холал оғрилашиб, бир жойда ётиб колишиб ёки аксинча соғлиги яхшиланган ҳолатлар учрамоқда.

Хозир туманда 879 нафар ногиронлиги бўлган болалар бор. Бундай болалар учун маҳсус мактаб ва боғчага зарурат бор. Инклузив синфлар эса талабга жавоб бермайди. Инклузив синфлар бор мактабларда ўқувчилар тўсиксиз ҳаракатланиши учун шароитларни яхшилаш керак.

Умуман олганда, вилоядта муҳтоҳ оиласлар ва эҳтиёжданд инсонлар билан манзилли ишларни кучайтириш керак, деб ўйлаймиз.

АНДИЖОНДА КАМБАҒАЛИККА ҚАРШИ ҚАНДАЙ КУРАШИЛМОҚДА?

Ҳаммамиз кўриб, билиб, кузатиб турибиз, ҳозир ҳудудларда камбағаллик даражасини кисқартириш, кичик бизнес ва оиласликни таълимни тақомиллаштириш ҳамда муҳтоҳ қатламни манзилли кўллаб-кувватлашуммиллий ҳаракат сифатидан белгиланган. Андижонда ҳам бу борада катта ишлар бошланган.

Энг муҳими, кўмакка муҳтоҳ, ишсизлик ва камбағаллик түфайли шахсларни таълимни тақомиллаштириш керак. Ҳуқуқи кўмакка муҳтоҳ, ишсизлик ва камбағалликни таълимни тақомиллаштириш керак.

Албатта, ҳар бир тақлиф фракцияимизда ҳам кўриб чиқилади, асосларидан қонун ҳуқъатларини тақомиллаштириш керак.

Тақлифларимиз жуда кўп. Улардан айримларидан:

- Бизнингдек, Улуғнор туманида ҳам маҳалла ва қишлоқлар мисолида ушбу масалани ўрганиб чиқдик, сайловчилар билан яқиндан сухбатлашдик.

- Мавзум бўлишича, З ёшгача фарзанди бор оналар учун платформада носозликлар мавжуд. Шунингдек, ота чет давлатга ишлашлаш кетадиган бўлса бола пули автоматик тарзда тўхтатиб кўйилмоқда. Кўп ташкитларда ногиронлиги бўлган шахсларга иш ўрни мослаштирилмаган.

ХЎШ, ФАОЛЛАРИМИЗДА ҚАНДАЙ ТАКЛИФЛАР БОР?

Мавжуда ҲАСАНОВА,
ЎзХДП Марказий Кенгаши бошқарма
бошлиғи:

- Назорат-таҳлил давомида ҳар бир масалага чукур ириш боришига ҳаракат килдик. Соҳа мутахассислари билан сухбатлашдик, аҳолининг эътирозларини, мурожаатларини ўргандик. Тақлифларимизни ҳам шу асосда тайёрладик.

- Албатта, ҳар бир тақлиф фракцияимизда ҳам кўриб чиқилади, асосларидан қонун ҳуқъатларини тақомиллаштириш керак.

- Тақлифларимиз жуда кўп. Улардан айримларидан:

 - Ҳудудларда бўш турган ерлар жуда кўп. Андижонликлар эса иш билармон. Агарда аҳолига бўш турган ерлар имтиёз асосида фойдаланишга кўпроқ берилса, ер, жой муаммоси сабаб ғояларини амалга оширолмайдиган. Ўз ишини йўлга кўя олмайдиган ўртодшорларимизни кўллаб-кувватлашган бўламиз.

- Солик кодекси (01.01.2020 янги таҳрири) 421-моддасида солик имтиёзларни таълимни тақомиллаштириш керак. Тадбиркорликни ҳам шоғирилган. Аммо амалда қонунчиликда белгиланган ушбу солик имтиёзи ҳар доим ҳам тўйлик ишламайти. Янни, ногиронлиги бўлган шахслар бу имтиёздан фойдалана олмайдиган ҳолатлар ҳам бор. Шу маънода, қ

ДАВЛАТ ДАСТУРИ:

СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИНИ ТАРГИБ ҚИЛИШ – БУГУНГИ КУН ЗАРУРАТИ

ЮРТИМИЗДА АХОЛИНИНГ ТУРМУШ СИФАТИНИ ЯХШИЛАШ, МАЪННАН, РУҲАН ВА ЖИСМОНАН САЛОМАТЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШГА УСТУВОР ВАЗИФАЛАРДАН БИРИ СИФАТИДА ҚАРАЛМОҚДА.

ХУСУСАН, "АТРОФ-МУҲИТНӢ АСРАШ ВА "ЯШИЛ ИҚТИСОДИЁТ" ЙИЛИ ДАВЛАТ ДАСТУРИДА ҲАМ АҲОЛИ ОРАСИДА СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИ, ЖУМЛАДАН, ТИББИЙ МАДАНИЯТНИ ОШИРИШ, СОҒЛОМ ОВҚАТЛАНИШ, КҮНГИЛЮК ЮРИШ ВА ЮГУРИШНИ ТАРГИБ ҚИЛИШ ЮЗАСИДАН МУҲИМ МАҶСАД-ВАЗИФАЛАР ЎЗ АКСИНИ ТОПГАН. БОИСИ, САЛОМАТЛИК – НАФАҚАТ БИРОР ХАСТАЛИК ЁКИ ЖИСМОНИЙ НУҶСОНЛАРНИНГ ЙЎКЛИГИ, БАЛКИ ТЎЛИҚ РУҲИЙ ВА ИЖТИМОИЙ ХОТИРЖАМЛИК ХОЛАТИ ҲАМДИР. ЖАҲОН СОҒЛИКИНИ САҚЛАШ ТАШКИЛОТИ МАЪЛУМОТЛАРИГА ҚАРАГАНДА, ИНСОН ТАНИ СИҲАТЛIGI 55 ФОИЗ СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИГА, 17 ФОИЗ ЭКОЛОГИЯГА, 15 ФОИЗ ИРСИЯТ (БИОЛОГИК, НАСЛИЙГА), 10 ФОИЗ ТИББИЁТГА БОҒЛИҚ. ШУНДАЙ ЭКАН, МИЛЛАТ ГЕНОФОНДИНЯН ЯХШИЛАШ УЧУН БИРИНЧИ НАВБАТДА СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИГА РИОЯ ҚИЛИШ МУҲИМ САНАЛАДИ.

ЖИСМОНИЙ ФАОЛЛИК СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИ КАЛИТИ

Ўтган асрнинг 50-йилларига келиб кам ҳаракатли ҳаёт тарзи оммавий тус ола бошлади. Техника тараққиёти, турли юмушларни бажарувчи роботларнинг кўпайиши жисмоний куч талаб қилидиган ишларни тобора камайтирмокда. Қолаверса, онлайн фаолият ва савдо, етказиб бериш турларининг кўпайиши инсонларнинг жисмоний фаоллигини сусайтирмокда. Ваҳоланки, миллион йиллар олдин эволюция жараёнинда инсоннинг асосий машгулоти овчилик, дехқончилик, ўсимлик ва мевалар йиғиши сингари меҳнат турларидан иборат бўлган. Таъкидлаш жоизки, жисмоний фаоллик соғлом турмуш тарзининг калитларидан бири хисобланади. Бундан ташкири, организмнинг меъёрий фаолияти унинг руҳияти қай даражадалигига ҳам боғлиқдир. Руҳан соғлом, хотиржам инсоннинг танаси ҳам соғлом бўлади. Руҳий зўришишлар эса кишиларда гипертония, стенокардия ва миокард инфарктни каби ҳолатларни келтириб чиқаради.

ТИББИЙ МАДАНИЯТ ЖУДА КЕНГ ТУШУНЧА

**Кизилгул ҚОСИМОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати:**

— Бу биринчи навбатда ўз соғлиғига бефарқ бўлмаслик. Ҳар бир инсоннинг күнлик фаол ҳаракати. Қўл-юз, тиш ювиш билан бир вақтда эрталабки жисмоний машқ. Соғлом ва тўғри овқатланиши ҳам тиббий маданиятдири. Кучли овқатлар эмас, таркиби, фойдалилиги, танага зарур маҳсулотларга эътибор қаратган ҳолда таомланиш лозим. Бир ибора бор, яъни, "эрталабки нонуштани ўзинг е, тушликни дўстинг билан, кечки овқатни душманинга бер". Чиндан ҳам нонуштага жиддий эътибор қаратиш керак. Сут маҳсулотлари, тухум, турли бўтқалар билан бир қаторда, мос, оқ, қизил ловия, гурӯч каби дураклини неъматлардан истеъмол қилиш фойдалидир. Бундай маҳсулотлардан ота-боболаримиз егани туфайли генларимиз ҳам шунга мослашган.

Афсуски, ҳозирда фаст-фуд, дудлан-

ган егуликлар, ярим тайёр маҳсулотлар, газли ва энергетик ичимликлар оммалашиб кетяпти. Лекин бу турдаги озиқ-овқатларнинг салбий томонлари кўп. Кун тартибини белгилаш, ҳафталик, ойлик, йиллик режалар тузиш ҳам тиббий маданиятга киради. Масалан, бир кунда эрталабдан кечгача нималар қилиш белгиланса, ҳафталик бажарадиган вазифалар келиб чиқади. Хусусан, сочни қандай да нечча марта ювиш, қандай турмаклаш, юзга, терига оро бериши. Оддий шахсий гигиенадан тортиб, жисмоний фаоллик, соғлом овқатланиш, атрофинг тозалигига эътибор қаратиш. Хонадонни сарышта тутиш. Ўз ҳавосини алмаштириб турниш каби кичик вазифаларга ҳам эътибори бўлиш мақсадга мувофиқдир. Агар инсон мана шу оддий дейилган нарсаларга эътибор қиласа, ҳам руҳан, ҳам жисмоний соғлом бўлади.

ЮРИШ ВА ЮГУРИШ ҚАРИШНИ СЕКИНЛАШТИРАДИ

**Шерзод ОЛИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси спорт
вазирлиги Оммавий спортни
ривожлантириш бўлими бошлиғи:**

— Пиёда юриш инсоннинг руҳий ва жисмоний соғломлигига катта таъсир қиливчи воситалардан биридир. Юрғанда томирлардаги қон айланishi, моддалар алмашниви, уйку яхшиланади. Организм стрессдан химояланади. Юкори қон босими, қандай миқдорининг баландлиги, ортиқча вазни, бош оғриғи ва бошқа хасталикларга қарши курашда самарали натижка беради. Аввалдан югурниб спорт билан шугулланганлар шундай ҳаёт тарзини давом эттиравериши керак. Лекин илгари югурмаганлар юргани маъқул. Спортча юриш ҳам бор. Аввал юриб келиб, кейин нонушта қиласа, тана ҳар жиҳатдан озиқланган бўлади. Шунингдек, ҳар бир одам ўзининг

танасига қулоқ сола олиши лозим. Иш вактида, айниқса, ўтириб ишлайдиганлар ўрнидан туриб, озрок машқлар қисла, турли қасалликларнинг олдини олган бўлади. Еши катталар баъзан ўйқусиздан қўйналади. Улар кечкүринги овқатдан кейин 2 соат юриб келса, тиникий ҳулайди.

Юриш ва югуршининг тафаккур қилиш, фикр юритиш учун ҳам фойдалилиги ўз исботини топган. Олимлар баъзан стрессга тушган ёки муммомлар гирдобида қолган одамларга югуршиши тавсия қиласи. Чунки югурши мияни рафбатланириди ва бу пайтада инсон ўзи билмаган ҳолда мияга дам беради.

Кайфиятни кўтариб, янги ғоялар келишини истасангиз ҳам кўпроқ юринг. Шунчаки пиёда юрмай, йўл-йўлакай ишларни битиришга одатлансангиз, жуда қиммат тиббий муолажалардан ҳам кутуласиз.

Қиска қилиб айтганда, соғлом турмуш тарзи – қатъий кун тартиби, фаол ҳаракат асосида организмни чинкитириш, гигиенага риоя қилиш, спорт билан шугулланши, тўғри ва сифатли овқатланиши, турли зарарли одатлардан ўзни тия билишдир. Унутманг, сергайрат одамлар ҳамиша тетик, кексай-гандарига ҳам бақувват ва шиъжоатли бўлади.

Таъкидлаш керакки, давлат дастури Ўзбекистон Ҳалқ демократик партия-сининг форя ва мақсадлари билан ҳам оҳангрди. Масалан, партиянинг сайловолди дастурида кўп қаватли уйларга тутиш майдонларда кексаларнинг фаол дам олиши ҳамда жисмоний машқлар учун "Саломатлик боғлари"ни ташкил этиш, соғлом қариш бўйича стратегияни

илгари суриш орқали барча соҳаларда кекса одамларнинг фаол иштирокини рагбатлантириш каби масалалар ўз ифодасини топган. Шунингдек, автомобиллариз сўйчаларни ташкил этиши, пиёдалар ва велосипед учун йўлакларни кўпайтириш чораларини кўриш белгилаган

Чиндан ҳам, юртимизда фуқаролар саломатлигини сақлаш, ҳар бир инсоннинг ҳаёти фаровон бўлишига эришиш, айниқса, кам таъминланган аҳоли қатламларининг турмуш даражасини кўтариш борасида янгидан-янги вазифалар кўйилмокда. Хусусан, 13 февраль куни Президент раислигига олимпия ва паралимпия ҳаракатини янада ривожлантириш, оммавий спортини янги босқичга олиб чиқиш ҳамда аҳоли жисмоний фаоллигини ошириш чора-табдиллари юзасидан ўтказилган видеоселектор йигилишида аҳоли орасида соғлом турмуш тарзини таргиф қилишда нафакат спорт, балки тўғри овқатланиши ҳам долзарб аҳамиятга эга экани қайд этилди. Бу борада ҳар бир оиласи қамраб олиш мақсадида "Соғлом инсон – соғлом милят" умумиллий ҳаракати ошириш мухим эканини англаган ҳолда давлат дастурида белгилangan вазифалар ижросига ҳар бир ташкилот, ҳар бир мансабдор, ҳар бир давлат хизматчиси жиддий киришиши талаб этилади. Чунки испохотлар жамият тараққиёти, аҳоли фаровонлиги, иқтисодий барқарорликка, яъни, сиз-у бизга хизмат қилиади.

**Хуршидабону НАЗАРОВА,
"Ўзбекистон овози" мухобири**

МАҲАЛЛИЙ КЕНГАШЛАРДА

ДЕПУТАТ ТАШАББУСИ БИЛАН

Боёвут туман Кенгашидаги Ўзбекистон ХДП гурухи аъзоси Облокул Исанов иштироқида "Депутат билан бир кун" лойиҳаси амалга оширилди. Мазкур лойиҳа доирасида депутат мутасадилар билан биргаликда С.Айнӣ махалласидаги "Моҳитоб" кўчасидаги ташкил қилинаётган соғломлаштириш йўлаги ва тунги ёритичи чироқларининг ўрнатилиш жараёни билан таниши.

Шунингдек, "Ойдин йўл" кўчасидаги электр тармокларидаги муаммолар ўрганилди. Маҳалладаги ижтимоий ҳимояга муҳтож оиласалар хонадонларида бўлиб, улар билан мулоқот ўтказилди. Фуқароларнинг муаммо тақлифлари тингланди.

ТАХИАТОШДА ҲАМ БЕПУЛ ТИББИЙ КЎРИК ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Ўзбекистон ХДП томонидан жорий этилган "Саломатлик акцияси" лойиҳаси доирасида Тахиатош туман Кенгаши ва ҳалқ депутатлари Тахиатош туман Кенгашидаги партия гурухи аъзолари

ташбабус кўрсатди. Унга кўра, «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри»да рўйхатга олинган оиласалар тиббий кўрикдан ўтказилди.

Ўтказилган амалий тадбир давомида 30 дан ортиқ фуқаро, шу жумладан, хотин-қизлар ва болалар тиббий кўрикдан ўтказилиб, саломатлигини мустаҳкамлаш, турли қасалликларнинг олдини олиш бўйича шифокорлар томонидан тегишили тавсиялар берилди. Шунингдек, қасаллиги аниқланганларга даволаниш учун йўлланмалар тақдим этилди.

ХАЛҚ БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ МУЛОҚОТ

Юртимизда ҳалқ билан фаол ва очиқ мулоқот олиб боришининг бош мақсади уларнинг фаровон, баҳтиҳи ҳаёт кечириши учун муносиб шароит яратишдан иборат. Шундан келиб чиқиб, Олот туман Кенгашидаги Ўзбекистон ХДП гурухи аъзоси Нариза Нематова бошчилигидаги Ҳалқ қабулхонаси

мудири, "маҳалла еттилиги" иштироқида "Човдур" маҳалласида сайдер қабул ташкил этилди.

Қабулда "Човдур" маҳалласининг 20 нафардан ортиқ фуқароси турли масалалардаги мурожаатлари ва муаммолари билан қатнашиди. Аҳоли вакиллари асосан ижтимоий ёрдам, имтиёзли кредитлар, зовуслардан фойдаланиш, уй олиши тартиби ва бошқа масалалар бўйича мурожаат қилди.

Ҳар бир мурожаат рўйхатга олинниб, атрофлича муҳокама этилиши керак бўлган масалалар ижро сига тегишили масъуллар биректирилди.

ҮЙДА ТАЪЛИМ ОЛАЁТГАН ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ШАРОИТЛАРИ ЎРГАНИЛДИ

Ўзбекистон ХДП Пискент туман Кенгаши раиси, ҳалқ депутатлари туман Кенгаши депутати Д.Комилова үйда таълим олаётган ўқувчиларнинг сифатли олишлари учун яратилган шароитларни ўрганиб чиқди.

Туман бўйича жами 41 нафар бола үйда таълим олади, – дейди депутат. – Үйда таҳсил олаётган ўқувчилар учун яратилган шарт-шароитлар, таълим олиш жараёни билан бирга уларнинг оиласий шароитларини ҳам ўрганди. Назорат-таждил давомида маълум бўлди, М.Обиджонова сёй ва кўллари синганлиги сабабли ҳозирги кунда юрлайди. Бу ўқувчига туман ижтимоий бўлими томонидан ёрдам кўрсатилмаган, оила ҳам моддий ёрдамга муҳтож. Махалла ва туман ижтимоий бўлими томонидан ҳеч қандай ёрдам кўрсатилмаган. Ногиронлик гурухига чиқарилмаган.

Ушбу масалалар юзасидан Ўзбекистон ХДП депутатлариниң туман ижтимоий бўлим ходимларига мурожаат қилди ва масала назоратга олинди.

**ЎзХДП Марказий Кенгаши
Ахборот хизмати**

ЯНГИЛАНИШ ВА ЯШАРИШ ФАСЛИ ЭШИК ҚОҚМОҚДА

ШУКР, ҚЎКЛАМГА ЕТДИК. ЭШИК ТАҚҚИЛАЯПТИ, БАХОР КИРМОҚЛИККА ИЗН СЎРАМОҚДА. БИР НЕЧА КҮН ҚОЛГАНИДАН ДАРАК БЕРИБ, ҚҮЁШНИНГ БОР ЭТЛАРНИ СЕСКАНТИРУВЧИ ОҚИМГА БИРОЗ БЎЛСА-ДА ЎРНИНИ БЎШАТИШ БЕРДИ. АММО ҚЎНГИЛЛАР БЎШ КЕЛМАДИ, УЛАРДА ҲАМОН БАХОР ТАФТИ ҲУКМРОН. БУ ЯШАРИШГА, ЯНГИЛАНИШГА БЎЛГАН ИШТИЁКНИ, ГЎЗАЛИККА ОШУФТА ЮРАКЛАР ОЛОВИНИ СУСАЙТИРГАНИЧА ЙЎҚ. ЯНГИ УМИДЛАР БИЛАН БАХОР БОШЛАНМОҚДА, ТАБИАТ ЎЙГОНМОҚДА.

Президентимизнинг "2025 йилги Наврӯз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисидаги қарорининг эълон қилинишни ҳам баҳорга ошуфта ҳаётимизни янгидан-янги умидларга буркади, янгиланиш, янада яхши ўзгаришларга ишонч қалбларимизни макон тутиди.

Табиат мусаввири сеҳри мўйқалами билан факат атроф хуснини безамайди, балки ҳаётимизга ҳам, ёнимиздагилар билан муносабатларимизга ҳам ўзгача илингли олиб киради. Баҳор келмоқда, кўл ушлашиб келдиган байрамлар яқин. Қадирялар қадри юксаладиган, меҳр-муруват юракларни забт этадиган, саҳоват, эзгуликдан диллар яйрайдиган онлар яқин. Инсонийлик турмушимизни безайдиган, муҳтоҷларга кўл узатадиган, эътиборимизга муҳтоҷ инсонларнинг шодлигидан куонадиган куннлар яқин...

Бизда баҳор Сурхондарёдан бошланади. Ўзбекистонимизнинг бу худуди иссик иклими воҳа ҳисобланади. Шимолдан жанубуга кияланиш ва кенгайиб борадиган худуд. Гўшанинг табиати бетакор ва фусункор. Қиши фасли илк бўлса, ёз иссиқлиги билан ажралиб туради. Термида баҳор февралнинг дастлабки ўн кунлигига кузатисла, ёз май ойининг оҳирларида бошланади. Куз – сентябрда нишона берса, қиши – декабрнинг иккинчи ярмидан кейин сезилади.

Бу йил ҳам шундай бўлди. Воҳада баҳорнинг илик нафаси кеза бошлаганига ярим ойдан ошиди. Жойларда фасл дарақчили – бодом гуллаган. Дов-дараҳтлардаги бодроқ-дек-бодроқдек куртаклар қишининг ҳаҳрини енгил баҳорий либосга бурканиша ошиқмоқда. Қир, адир ва ёлғизоёқ йўл четларida бойчечакларга кўзингиз тушади. Ариқлар бўйларидаги мажнунтоллар оҳиста солланади. Ним яшил товланётган қоқиётларга кўзингиз тушади. Оқ тераг-у кўк тераклар барг ёза бошлаганини англайсиз. Майн насимлардан дил яйрайди. Олис-олислардан кўй-кўзиларнинг овози келади.

Бир сўз билан айтганда, йилбоши қалбларни бир олам хисларга чўлғаб, ўзининг totli ифорлари билан борлиқни гўзалликка ҷоғлагандек. Бу эса янгиланиш, яшариш ва яшнатиш фаслини интиқлики билан кутган дилларга бир олам кувонч баҳш этадиган табиий.

Нуроний отахон-у онахонларимиз ялпиз, исмалоқ баргларини юз-кўзларига суреб, яна бир қўкламга -тириқлик баҳорига етганига шукроналик келтирмоқда. Даласига йўл олган уста бодбехон-у миришор боғбон нигоҳида ўзгача шижоат уфорган. Озод юрт дилбандларининг юз-кўзида бунёдкорлик ва яратувчанликни кўриш мумкин.

- Баҳор - байрамларга бойлиги билан ажралиб туради, - дейди ҳаҳлар депутатлари Сурхондарё вилоятини Кенгашидаги Ўзбекистон ХДП гурухи аъзоси Шахло Қодирова. - Жанубуга дастлаб интиқлики ва орзикб кутиланган ўйғониши айёми ташриф буюрса, ундан кейин Ҳалқаро хотин-кўзлар шодиёнаси, сўнгра Наврӯзи олам шукухи кенг тантана қилинади. Дилларга ҳаётбахш наволарни чорлаб, юзларга мунаварварлик нурларини зоҳир этган кўкламойиминг кувонч-у шодликлари йил давомида элдошларимизни тарқ этасин.

Аслида, она табиат сир-синаота лиммо-лим. Мўъжиза ва тилсимлар мухассам унда. Бетакор ажойиботлардан хуурлансангиз, гаройиб гўзалларик мафтуна этиши табиий.

- Борлиқдаги ўзгаришлар Сурхондан бошланади, - дейди "Юқори Тўпаланг" миллий табиат боги илмий ходими Шерзод Ўроқов. - Бодом ҳам дастлаб шу ерда гуллайди. Анъана давом этган холда Янги йилнинг илк куни дениз сатҳидан 4 минг 100 метр баландда жойлашган "Зевар" массивида ёввойи бодом "юз очганига" гувоҳ бўлдик.

Мўъжизани қарангки, эртасига азим ва пурвикор тогларга қалин кор тушди. Шундай қилиб, иккى дарё оралиғида жойлашган муқаддас заминда бир вақтнинг ўзида ҳам қиши завқини хис қилдик, ҳам баҳор тафтини тўйдик.

бўлмоқда.

- Суғориш ишларида нималарга эътибор бериси керак?

- Томчилатиб суғориш мақсадга мувофиқ.

Биринчидан, ҳосилга зарар етмаса, иккичидан, заарқунандалар даҳл килолмайди. Энг мухими, ҳосилдорлик ортади.

- Қишида пишган кулуғнайни кўччилик кўрмаган. Иссикхонадаги маҳсулот худди баҳор ва ёздағидек ширин. Мевалари йирик, қип-қизид...

- Ҳозир бир теримда 4-5 кило ҳосил олияётган бўлса, келажакда 40-50 килога етади. Асосий мақсад, ҳалқимиз дастурхонини хуштамъ ва витаминга бой маҳсулот билан тўлдиришидир.

Бундай эзгу ташаббусларни ҳар қадамда кўриш мумкин. Ҳайрли амаллар қишлоғ-у овулларда давом этаётгани қувонарли. Қимдир баҳорги кўкатларни саралаётган бўлса, бошқа бир юртошимиз эртаки картошка учун пушта ҳозирламоқда. Яратувчанлик ва бунёдкорликлар авж паллада.

Ҳалқимиз азалдан баҳорга покизалик ва саранжом-саришталик билан пешвоз чиққан. Ариқ-зовурлар тозаланиб, дараҳтлар оқланган. Мевали ва манзарали дараҳтлар экишга алоҳида эътибор қаратилган.

- Сурхоннинг азим ва пурвикор тоглари асрлардан дарак беради, - дейди академик Маҳмуд Мирзаевномидати бодгорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтига қарашли Сурхондарё илмий тажриба станцияси илмий ходими Немъатулло Астанакулов.

- Бетакор ҳайвонот олами

Маълумки, мўътадил ва иссиқ иклими Сурхондарёда йилнинг тўрт фаслида ҳам дехқончилик қилиши мумкин. Томорқа ва иссиқхоналарда апельсин, мандарин, банан каби цитрус меваҳар билан бир қаторда, кулупнай, папайя, стивея, патиссон каби ноёб неъматлар кўпайтирилмоқда.

- Ҳақиқатан ҳам ер ҳазина ва даромад манбаи экан, - дейди Олтинсой туманиннинг "Икраз" маҳалласида истиқомат қилувчи Шахноза Сафоева. - Ундан омилкорлик билан фойдаланган қишининг кўнгли хотиржам, рўзғор обод, турмуши фаровон бўлиши табиий. Буни оиласидан ҳам кўярпаман.

...Яқин-яқингача ишсиз эдим, денг. Ўн беш сотихи томорқадан унумли фойдаланилмagan. 2023 йилда қулуғнайни етиштиромчи бўлдик. Молия муассасаси томонидан 30 миллион сўм имтиёзли кредит берилди. Тўрт сотихи иссиқхона барпо қилингандан кейин ниҳол экдик. Томчилатиб суғоришни йўлга кўйганимиз.

Мехнатга яраша манфаат кўраяпмиз. Ўтган йили 30 миллион сўм фойда олинган бўлса, жорий йилда бу кўрсаткич 45-50 миллион бўлиши кўзда тутилоқда. Декабрь

оининг биринчи ярмida ҳосил нишона бера бошлаганди. Аввалига кўни-кўшнига улашган бўлсақ, ҳозир бозорга чиқаряпмиз. Ҳафтада 2-3 марта терилади. Килоси 80-100 минг сўмдан сотилияпти...

Сурхондарё шароитида қулуғнайни очиқ майдонларда экилади. Эртапишар ўсимлиқ априль-май ойларида терилса, йиллик кўчтлар ногябрacha ҳосил бериши кўпчиликка маълум. Қаловини топиб, қиши адоғи ва баҳор бошланishiда она-заминдан бойлик ундириган дехқонга қойил қолмасликнинг иложи йўк.

- Нега пушта юзасига "кленка" тўшалган,

- савол бераман онахонга.

- Эътибор берган бўлсангиз, иссиқхона "термос" усулида қурилган. Бу ҳарорат мөърида бўлишина таъминлайди. Бегона ўтдан асари билан бир қаторда, сув истроғарчиликнинг олдини олишда ҳам айни мудда

ўзгачалиги билан ажралиб турса, ажойиб табиати мағтункорлик касб этиши табиий. Карийб 104 йиллик тарихга эга Денондаги мазкур боғни ҳам шубҳасиз, мўъжизалар масканса қиёслаш мумкин. Бу ерда сайёрамизнинг беш қитъа - 150 мамлакатидан келтирилган мингдан ортиқ турдаги мевали ва манзарали дараҳтларни учратиш мумкин. Ўнлаб навдаги бута ва ҷала бутагулар бор. Япония магнолияси, Россия иғна барғли арчаси, Америка пикан ёнғоқи, Туркия ақацияси, Хитой бутаси, Голландия лоласи, Африка атиргули, Украина чилонхийдаси, Франция узуми, Озарбайжон анори, Эрон пистаси, Сурғия чойи ана шундай нөбёб ва гаройиб наботот олами вакиллари хисобланади.

Гувоҳи бўлганингиздек, бебаҳо ва беназир "яшил лаборатория"даги ўзгача тароват,

ажойиб кўркамлиқ, бетакор фусункорлик ва алланечук ифорлар кўнгилларга хузур баҳш этиши табиий. Шунинг учун доим одамлар билан гавжум. Ҳорижлик сайдҳа ва туристлар тез-тез ташриф буюради.

- Мехр-муруват ва инсонпарварварлик туйубуарларни мұхассам этган айём замирнида халқимизнинг мавнавий дунёси, турмуш тарзи, орзу-умидлари, гўзалликка бўлган муносаబатлари мұхассам, - дейди Узун туманиннинг "Гулистан" маҳалласида шоғиби мажнан фахрийи Носиржон Бердиев.

- Узок қишидан сўнг кўкда қўёшнинг юз кўрсатиши, кирда майса-гўёлларнинг ниш уриб чиққани ажойиб шодиёнага айланган. Чунки, галла ва озиқ-овқат тугайдиган палла - айни иликузди пайтларда она табиатнинг ўзи инсонга меҳр-муруват кўрсатиб, ёрғу кунлардан дарак бергани кўнгилларга хузур ва шодумонлик баҳш этиши табиий. Эртаги кун ва келажакка бўлган ишончни ошириши шубҳасиз.

- Йилбошининг ўз фазилати, ўз таровати, ўз хислати ва ўз хусусияти бор. - дейди Ўзбекистон ХДП Шўрчи туман Кенгаши раиси, ҳалқ депутатлари Шўрчи туман Кенгаши котибиат мудири Ботиржон Ражабов. - Яратувчанлик ва яшнатувчанлик мұхассам унда. Миллий қадрият, урф-одат ва ань-аналаримиз йўғрилганини кўриш мумкин. Ота-боболаримиз, буви-ю момоларимиз байрамни кенг нишонлаб, турил тадбирлар ўтказишган. Ранг-баранг маросимлар ўюштирилган. Дехқонлар ерга кўш соглан. Дала-ларда экин-тиқин ишлари бошланаб кетган. Жамоа-жамоа бўлиб, ҳашарлар ўюштирилган, кўкаламзорлаштириш ишлари кенг авж олган. Бир сўз билан айтганда, бунёдкорлик ва яратувчанлик баҳордан бошланган.

Ҳар бир ҳаҳлнинг ўзига хос урф-одати ва анъанаси бор. Ўлмас қадриятлар миллат ва элатларнинг ахлоқ-одоби ва одамийлигини ифода этиши табиий. Сумалак пишириш ҳам мавнавиятимизнинг ажралмас қисми ҳисобланади. Ҳуштамъ неъмат аслида баҳорда тайёрлансанда, кўклимойимни соғинганлар ва яратаркор тадорик кўришган.

- Мазали ва бетакор таомда бир қанча дармондорилар бор, - дейди Денов туманиннинг "Чўнтош" маҳалласида истиқомат қилувчи Майса Бўронова. - Инсонга кувват баҳш этадиган хусусияти эга. Мана, 10 йилдирки, биринчилардан бўлиб сумалак тайёрлаймиз. Анъанани давом эттирган ҳолда уч-тутр кун олдин кайвони момоларимиз изҳаш нияти билан ўстирган буғдой майсалари дошқозонларни сумалакка, қалбларни меҳр-оқибатга тўлдириди. Муқаддас ва шифобахш таом баҳона олис-у яқин қариндош, кўни-кўшни, маҳалла-кўй жамулжам бўлиб дийдорлашди. Яхши ниятлар килиб, эзгу тиллакар билдирилди.

Жонажон дийримизда янги кунлар бошланмоқда. Ўзига хос фараҳбаш тоғларни кутаяпмиз. Оппоқ орзуларга лиммо-лим дамлар бизни энг улуг ва энг азиз байрам - Мустақилигимизнинг 34 йиллигига яқинлаштираётгани кўнгилларни ифтихорга тўлдириши шубҳасиз.

Аслида, ободлик кўнгилдан бошланади, дейдилар. Саранжом-саришта жойда эса меҳр-оқибат ва файз-барака бўлиши табиий. Шундай экан, ют қанубидан бошланган кўклим наволари "Атроф-муҳитни асршава" "яшил иктиносидёт" йилида ҳам ҳалқимизга тинчлик-хотиржамлик, ризқ-рўз, кўт-барака ва тўқис фаровонлик олиб келсин!

**Абдумалик ҲАЙДАРОВ,
"Ўзбекистон овози" мухбири.**

МАРКАЗИЙ БАНК:

200 МИЛЛИОН СҮМЛИК КАФОЛАТ МИҚДОРИ БАНККА УНДАН КҮПРОҚ МАБЛАҒ ҚҮЙИШНИ ТАҚИҚЛАМАЙДИ

**МАЪЛУМКИ, ЖОРӢ ЙИЛНИНГ 18 ФЕВРАЛИДА ПРЕЗИДЕНТИМИЗ ТОМОНИДАН
“БАНКЛАРДАГИ ОМОНАТЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КАФОЛАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА”ГИ
ЯНГИ ҚОНУН ИМЗОЛАНИБ, ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ.**

Мазкур қонуннинг мазмун-моҳияти, шу пайтгача амалда бўлиб келган қонунчиликка нисбатан фарқи, ундаги ўзғариш ва янгиликлар нималардан иборат эканлиги кўйчиликда қизиқиш ўйготани боис аниқ маълумотларни олиш мақсадида Марказий банкнинг Жамоатчилик билан алоқалар ва коммуникацион сиёсат департаменти бош иктиносиди Нурали Холмуродовга мурожаат қилдик.

– Асосий янгиликлардан бир шуки, ушбу қонун билан кафолатланган омонат миқдори битта банкда бир омонатчига 200

миллион сўм этиб белгиланган. Кафолатланган омонат миқдори 200 миллион сўмини ташкил этиши банкка омонатчи ундан кўпроқ пул қўйини мумкин эмаслигини аংглатмайди. Бундан ташкири, Ўзбекистонда 35 дан ортиқ тижорат банки борлиги хисобга олинса, битта шахс, яъни, 200 миллион сўмдан ҳар битта банкка омонат кўйдиган бўлса 7 миллиард сўмдан ортиқ кафолатланган омонат жойлашириш мумкинлиги ойдинлашади ва омонатларни йўқотиш рискининг ўзига хос диверсификацияси вујудга келади.

Маълумот ўрнида яна шуни айтиш мумкинки, ушбу талаб қонун кучга киргандан кейин жойлаширилган янги омонатларга нисбатан кўлланилади. Агарда сизнинг банкларда янги қонун кучга киргунга қадар кўйган муддатли ёки жамғарма омонатнинг бўлса, омонатларнинг миқдоридан катъи назар тўлиқ кафолатланади.

Жамоатчиликнинг банк тизимига бўлган ишончни янада мустаҳкамлаш мақсадида қонун билан нафақат жисмоний шахсларнинг, балки юридик шахслар, шу жумладан, якка тартибдаги тадбиркорларнинг омонатлари ҳам кафолатланади.

Аҳоли омонатларининг ҳажми таҳлил килинганда, 99,7 фоиз омонатчиларнинг омонатлари 200 миллион сўмдан ошмаслиги аниқланган. Яна шуни таъкидлаш жоизки, кафолатланган омонат миқдорининг чекланиши банкларни омонатлар бўйича жавобгаридан озод этмайди, яъни, омонатчилар омонатнинг кафолатланган миқдоридан ошадиган қисмини ҳам банкдан талаб

қилиш ҳуқуқини сақлаб қолади.

Хозирги вақтга келиб дунё мамлакатлари омонатларни тўлиқ кафолатлаш амалиётидан воз кечмокда. Омонатларни тўлиқ кафолатлаш тизими давлатлардан факат Туркманистон ва Беларусда мавжуд. Ўзбекистонда аҳолининг банкдаги омонатларни сўммасидан катъи назар тўлиқ кафолатлаш тизими 2008 йилдаги жаҳон молиявий инқирозига қарши комплекс чоралардан бири сифатида жорӣ қилинган эди.

Шу ўринда кафолатланган омонат миқдори нима учун зарур, деган савол туғилиши табиий. Бу янги қоидалар омонатчиларни ҳимоя қилиш учун зарурdir. Агар банк тугатилса, омонатчилар ўз маблагларини қайтариб олиши мумкин бўлади. Шу билан бирга, ўрнагланган кафолат ҳажми (200 миллион сўм) омонатчиларни фақат юқори фоизлар учун эмас, балки банкларнинг молиявий барқарорлигини баҳолаб, уларни онгли равишда танлашга ҳам ундаиди.

Қолаверса, бу банкларнинг молиявий интизомини мустаҳкамлайди, улар бозорда юқори рискли ва фоиз ставкаларни депозитлар билан эмас, балки ишончлилик ва барқарорлик орқали рақобатлашиши керак бўлади.

Бундан ташкири, бугунги кунда фоилияни кўрсатайтган Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди негизида Омонатларни кафолатлаш агентлиги ташкил этилади. Шунингдек, агентлик маблаглари етарили даражада бўлишини таъминлаш мақсадида уларни юқори ликвидли активларга

инвестиция қилиниши мумкинлиги ҳам белгиланган.

**БИР СЎЗ БИЛАН АЙТГАНДА,
АГАРДА КИМДИР КОМПЕНСАЦИЯ
ТЎЛАБ БЕРИШ УЧУН
БЕЛГИЛАНГАН МУДДАТ ИЧИДА
ЎЗ МАБЛАҒЛАРИНИ ҚАЙТАРИБ
ОЛИШГА УЛГУРМАГАН
БЎЛСА ҲАМ ХАВОТИРГА
ЎРИН ҚОЛМАЙДИ, ЯЪНИ, ЎЗ
ПУЛЛАРИНИ АГЕНТЛИКДАН
ИСТАЛГАН ВАҚТДА ҚАЙТАРИБ
ОЛИШИНГИЗ МУМКИН БЎЛАДИ.
ҚОНУННИНГ ЯНА АСОСИЙ
ЖИҲАТЛАРИДАН БИРИ ШУКИ,
БАНК ЁПИЛГАНДА ОМОНАТЛАРНИ
ҚАЙТАРИБ БЕРИШ ҲОЗИРГИДАЙ
УЗОҚ ВАҚТ ТАЛАБ ҚИЛМАЙДИ,
ОМОНАТЛАРНИ КЕЛГУСИДА 7 ИШ
КУНИДА ҚАЙТАРИШ АМАЛИЁТИ
КИРИТИЛМОҚДА.**

Умуман олганда, пулларни банкда саклаш, уларни уйда саклашдан анча хавфсиз ва манбаатлидир. Зоро, мамлакатимиз банк тизими барқарор ривожланмоқда, капитал ва ликвидлилик ҳолати ҳалқаро талабларда белгиланганидан кўра юқори кўрсаткини ташкил этмоқда.

– Аҳолимизда бундай савол пайдо бўлиши табиий. Чунки, республика бўйича электр энергияси ва газ тарифлари хамма худудларда бир хил. Бизда эса ҳар хил. Вилоятлардаги нархлар ҳар хиллигининг сабаби, сув етказиб бериши манбалари ва улардаги ишлаб чиқариш харажатлари билан боғлиқ. Мисол учун, Xоразм ва Қорақалпогистонда 50 – 100 метрдан сув чиқади. Лекин сув шўр ва қаттиклик даражаси юқори. Шу сабабли уни ичимлик сувига айлантириш харажатлари киммат. Тошкент шаҳрида сув Чорвокдан ўзи оқар тарзда келади ва фильтрланиб, аҳолига етказиб берилади. Водий вилоятларидаги сувни 300–400 метрдан қазиб чиқаришга тўғри келяти. Насосга сарфланаидиган электр энергия ва бошқа харажатлар учала вилоятда ҳам турлича ҳисоб-китоб қилинади. Шу каби сабаблар вилоятлардаги тарифлар ҳар хил бўлишига олиб келади.

Шундай бўлса-да, ҳозирда ичимлик ва оқова сув учун республика бўйича ягона тарифни жорӣ этишига тайёргарлик кўрилмоқда.

– Айни пайтда аҳоли хона-донларига сувдан қарздорлик борлиги ҳақида қоғоз олиб бориши ва тўловни амалга оширишни қилинадими?

– Албатта йўқ. Чунки ичимлик сувига фақат расмий электр тўловларни осигуруни орқали маблағ ўтказиш лозим. 2024 йил 1 декабрдан бошлаб нақд пулда назоратчilar томонидан тўловларни йигиши тўхтатилиган. “Ўзсувтаъминот” АЖ нақд пул шаклида амалга оширилган тўловлар ортидан қарздорлик ўчирилишига кафолат бермайди. Бу жараёнда абонентлар хушё бўлиб, тўловларни фақат электрон шаклида амалга оширишлари лозимдир.

Агар кимдир назоратчи сифатида ўзини танишириб, ноқонуний тўловларни осигуруни оширишини сўраса, бундай ҳолатларда ишонч телефон рақамларига кўнгироқ қилиб, масъулларни хабардор қилиш суралади. Ташкилотимиз бундай ҳолатларни текширишга ва фирибгарлик ҳолатларининг олдини олишга тайёр.

Тадбир якунида соҳадаги ислоҳотлар изчил давом этирилиши таъкидланниб, 2025 йилда амалга ошириладиган долзарбаз вазифалар ва чора-тадбирлар ҳақида маълумот берилди.

Саҳифани “Ўзбекистон овози” мухбири Тоштемир Ҳудойқулов тайерлади.

ҲАМКОРИМИЗ

“ЎЗСУВТАЪМИНОТ” АЖ:

АҲОЛИНИНГ ИЧИМЛИК СУВИ БИЛАН ТАЪМИНГАНЛИК ДАРАЖАСИ 80,9 ФОИЗГА ҚЎТАРИЛДИ

Рахматуллаев. – Марказлашган ичимлик суви билан таъминланманган 1 134 та аҳоли яшаш пунктига сув таъминоти корхоналарига тегишли 214 та ва бошқа юридик хамда жисмоний шахсларга тегишили 1 112 та маҳсус сув ташиш техникиаси орқали ичимлик сувини узлуксиз етказиб бериш таъминланди. Андикон Xоразм вилоятлари аҳолисининг ичимлик суви билан таъминланганлик даражаси 92 фоизга етказилди.

Бундан ташкири, йирик лойиҳалардан бири бўлган “Тўпланг” сув омбори манбалари ҳисобига ичимлик суви таъминотини яхшилаш” лойиҳаси доирасида 1,8 триллион сўм маблағ ҳисобига 153 км тармоқ тортилиб, Сариосиё, Денов, Шўрчи, Қумкўргон туманларида истиқомат кулиувчи 156 минг нафар аҳолининг ичимлик суви таъминоти ва сифати тубдан яхшиланди. Қолаверса, ҳалқаро молия инситутлари лойиҳалари асосидан амалга оширилган ишлар ҳам эътиборга молик. Xусусан, 2024 йилги Инвестиция дастурига кўра, 22 та лойиҳа доирасида 14 та йирик сув иншоотида жами

525 км ичимлик ва оқова сув тармоги куриди.

Маълумот ўрнида яна шуни айтиш мумкинки, 2024 йилда истъемолчиларга кўрсатайтган хизматлар сифатини ва шаффоилигини ошириш мақсадида “Uzwater” ягона биллинг тизими такомиллаштирилиб, бир нечта вазирия ва идоралар билан ўзаро интеграция қилинди. Натижада 2020 йилда 15 фоиз истъемолчиларга кўрсатайтган хизматларни таъминланганлик даражаси 84 фоизга етказилди.

– Тизимида истъемолчилар билан ишлашни такомиллаштириш хамда соҳадаги коррупцион ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида “инсон омилсиз” рақамлаштирилган КРП тизими жорӣ этилди, – дейди “Ўзсувтаъминот” АЖ аҳборот хизмати раҳбари Акмал Муродов.

– Буғунги кунда соҳадаги 2,5 минг нафар назоратчи ходимнинг иш самарадорлиги мазкур КРП тизими орқали баҳоланиб келинмоқда. Соҳа бўйича келиб тушаётган мурожаатларни тезкорлик билан ўрганиш учун “SuvniAsga” тизими жорӣ қилинган ва у орқали мурожаатчиларга истаган жойидан

хабар бериш имконини берувчи мобиљ иловага яратилиди. Шунингдек, @suvniammtobot telegram боти орқали мурожаат қолдириш имкони ҳам мавжуд. Қолаверса, аҳоли билан тўғридан-тўғри ишлаш мақсадида “Suvta'minot Vodosnavtirine” (uzsvt_minot) телеграм чати ҳамда соҳада коррупцион ҳолатлар юзасидан мурожаатларни қабул қилиш учун алоҳидан telegram-bot (@uzsvt_minot) фаолияти доимий йўлга қўйилган. Шу билан бирга, 24/7 режимида ишлайдиган 12-55 киска рақами “Ягона call-маркази” фаолияти янада такомиллаштирилмоқда.

2024 йилда модемда call-марказга 137,1 минг мурожаат келиб тушнан, шундан 87 фоизи ижобий ҳал этилган, 13 фоиз мурожаатлар эса назоратга олинган.

Шундан сўнг анжуманда журналистлар мавзу юзасидан “Ўзсувтаъминот” АЖ раиси ўринбосари Хуршид Раҳматуллаевга кўйинида

– Республикасим миқёси-да ичимлик ва оқова сув учун ягона нарх жорӣ қилиш режалаштирилаялтими?

АВСТРАЛИЯ МУҲИМ СИЁСИЙ ЖАРАЁН БЎСАҒАСИДА

Австралия — Жанубий ярим шардаги давлат бўлиб, худди шу номдаги материк, Тинч ва Хинд океанларида яқин оролларда жойлашган.
Расмий номи — Австралия Иттифоқи. Бутун китъа ҳудудини эгаллаган дунёдаги ягона мамлакатда фасллар Шимолий ярим шардагига тескари. Яъни, декабрдан февралгача ёз, мартдан майгача куз, июндан августгача қиш, сентябрдан ноябргача баҳор фасли ҳукм суради.

МОНАРХ, СЕНАТ ВА ВАКИЛЛАР ПАЛАТАСИДАН ИБОРАТ ПАРЛАМЕНТ

Австралия — Буюк Британия бошлиғидаги Ҳамдустлик таркибида кирувчи федерал давлат. Амалдаги Конституцияси 1901 йилда қабул қилинган. Давлат бошлиғи — Буюк Британия қироли (қироличаси), генерал-губернатор унинг вакили ҳисобланади.

Парламент Австралия Иттифоқининг ёнг юкори қонун чиқарувчи органидир. Конституцияга биноан мамлакат парламенти уч кисмидан Монарх, Сенат ва Вакиллар палатасидан иборат.

Вакиллар палатасида ҳозирда 150 нафар депутат бор, улар уч йилдан ошмайдиган мослашувчан ваколат муддатига сайланади. Мажоритар сайлов тизими асосида сайланадиган депутатларнинг палатадаги ўринлар сони аниқ белгиланмаган ва ўзгариши мумкин. Масалан, 1993 йилги парламент сайловлари натижаларига кўра, палата 147 ўринга, 1996 йилда 148 ўринга ва 2001 йилда 150 ўринга эга этиди.

Парламентнинг юкори палатаси Сенат 76 аззодан ташкил топган бўлиб, ҳар бир штадан пропорционал сайлов тизими бўйича 6 йил муддатга сайланади. Бироқ, ҳар уч йилда Сенат таркибига ярим янгиланади. Австралияning ҳар бир штати ўз Конституцияси, парламенти ва ҳукуматига ега. Бироқ, штатларнинг хукуклари чекланган.

ҚАРИЙБ ЯРИМ АСР МУҲОКАМА ҚИЛИНГАН ИНШООТ ҚУРИЛИШИ

1927 йилгача депутатлар Мельбурнда фаолият юртган. Пойтахт барпо этилганидан кейин эса бошқарув органи учун вактинчалик жой ажратилган. Парламент биноси аниқ қаерда жойлашиши тўғрисидаги деярли 50 йиллик тортишувлардан сўнг яъни, 1981 йилда бу масалага нуқта кўйилиб, янгисини қуриш ишлари бошланган. Бўёри-Гриффин кўли якъол кўриниб туриши учун аввалига эски парламент биносини бузили режалаштирилган. Аммо кейинчалик лойиҳа қайта кўриб чиқилган ва тарихий ёдгорлик сақлаб қолиниб, парламент музейига айлантирилган. Мамлакат пойтахти Канберрада 32 гектар ҳудудда бунёд этилган янги мажмуа, аникроғи иншоотнинг ўзи эмас, балки Австралия байроғи ўрнатилган ва зангламайдиган пўлтадан ясалган улкан устун шаҳарнинг деярли барча бурчагидан кўриниб туради. У шундай лойиҳалаشتirilgan, узоқдан қаралганда, эски парламент биноси устида барпо этилгандай туолади.

ЕТАКЧИ ПАРТИЯ ФОЯЛЛАРИ

Австралия сиёсий маданиятида коалиция (Либерал ва Миллий партиялар) ўнг марказ, Лейбористлар партияси эса ўзини

социал-демократлар, дея таснифлагани боис чап марказ ҳисобланади. Квинсленд билан бирга Фарбий Австралия ва Шимолий ҳудуд асосан консерватив фояларга таянади. Виктория, Жанубий Австралия, Тасмания ва пойтахт Канберра ҳудудида ижтимоий-лиberал ташабbuslar кўллаб-куватлатади. Янги Жанубий Уэлс сиёсий ҳижатдан ўтамеёна штат сифатида баҳоланади.

Мамлакатда сўнгги федерал сайловлар 2022 йилнинг май ойида ўтказилган. Унинг натижаларига кўра, ҳукумат тепасидаги Либерал ва Миллий партиялардан ташкил топган коалиция парламентдаги ўрнини сезиларни даражада йўқотгача, Буш вазир ва либераллар етакчиси Скотт Моррисон мағлубиятни таъниб олиб, ўз лавозимини тарк этганди.

2013 йилдан бўён мухолифатда бўлиб келган Лейбористлар партияси эса аксинча, 77 та ўрин билан галаба қозонган. Парламентда кўпчилик бўлиш учун 151 ўрнidan 76 тасини эгаллаши лозимигини инобатга олганда бу сўл марказ тарафдорларининг катта ютуғи бўлган ва партия етакчиси Энтони Альбанезе Буш вазир лавозимини эгаллаган.

Мазкур партия давлатнинг иқтисодиёт ва ижтимоий ҳаётга аралашувини фаол кўллаб-куватлади. Шунингдек, давлат жамиятининг барча аъзолари учун асосий даромадлар ва "муносиб турмуш дараси", юкори сифати ва азон ўй-жой, таълим ва тиббий хизматни таъминлаш юзасидан ташабbuslarни илгари суради.

АВСТРАЛИЯ ТУБ АХОЛИСИННИГ ОВОЗИ

47-парламент фаолияти Australian Indigenous Voice — Австралия туб ахолисининг овози кампанияси билан ажralib turdi. 2017 йилда ilk bor ilgari suriylgan mazkurni taklif kytbining maҳalliy xalqlari manfaatlarini ximoya қилиshga karatilgandi. Яъни, Torress bўzosi oroplariida istiqomat kiltlangan xalqlar hamda tub aҳoli vakkilparinинг konunlarni қabul қiliшdagi taъsiyini kuchaitiriш nazarida tutilgan. Buning учун Конституцияga ўзgartirish kirishi yozasidan konun loidhiasi ishlash chiklib, referendumga kўyilgan. Tashabbus жамоатчилик томонидан keng muҳokama қilingan va baҳs-munozaralarga sabab bўlgan. Biroq, 2023 йилning oktyabrida bўlib utgan referendumda qatnashgan сайловчilarning 60 foizi unga karshi ovoz berган.

Чунки kўpchiлик Konstitutiyada barcha xalqlarining manfaatlari bирдек talkin қiliшniши va amaldagiboshon bungatulga javob berishi nuqtai nazariдан ёndashgan.

БЎЛҒУСИ САЙЛОВЛАР ЯҚИН

Австралияда навбатдаги сайловлар жорий йилнинг май ойида ўтказилади. Мамлакат ҳукумати раҳбари Энтони Альбанезе бўлажак парламент сайловларида

бошқарувчи партия етакчиси сифатida иккичи муддатга қайta сайланishi нияти борligini maъlum қildi. Agar leiboristlар яna muvaqqafiyat kozonib, Al’banese сайловлардан sунг ўз lavozimini saqlab қola olsa, sунggi 20 йил davomida ikkinchi muddatga ҳukumat raҳbari kursisiga utirgan birinchi Bosh vazir bўlaadi. Boisisi 2004 йилдан bera сайловлар natiжalariга kўra, ҳar 3 йilda ҳukumat raҳbari ўzgarib kelmoқda. Ўз navbatida muхolifat eтakchisi Peter Daton boшchiлигидagi Liberal-Milliy koалиция ham bir muddatlik tanaffusdan sунg бошқaruvga utiша haракat qiliш nияti bor.

Mutaхassislarning fikriga kўra, uzok vaqtidan bera birinchi марта Австралиядаги сайлов keскин va кучli raқobat muхitida utiши muмkin. Xal qilinma-gan қator muammolalar tuфaili ҳukmon paratiyining ўз ўrнида қoliши oson bўlmайдi. Mamlakatda yў-joy inkirozi kuchayib, infilatsiya daражasi ўsib bormoқda. Raқobatchi partiyalarni sунggi vaqtillarda sўl kanot muammolariни tаъkidlab, faol tanqid қilmoқda. Bunga ja-voban Leyboristlар avstraliyaliklarning xaietini jaхшилаш бўйича ulkan режани takdim etdi. Bosh vazir partiyasi сайловoldi platformasida investitsiyalar va ўz mutaхassislarни tайёрлаш daстurlari orқali qurilish soҳasini kўллаб-kuvvatlashga jihatid evtiyor karaftagan. Ushbu tashabbus ihsizlikni kamaitiriш учунгина emas, balki kytb-aмamlatkunin qurilish soҳasidagi malakalr takchilli-ginini enfigi utisha ham karaftilgan. Biroq сайловoldi kampaniyasi davrida iқtisodiy omillardan tashkari, boшqa dolzabr masalalar ham kum tartibiqa chikmoқda. Xususan, sунggi iyllardar materiika maddaniy қarama-қarashiликlar ўsib bormoқda. Masalan, 26 janvar - Avstraliya kuni arafasiда barча ommavij axborot vositalarida kytbanning ilk kashfiyettichariidan bira britaniyalik kapitan Kuk ёdgorligiga xurmatsizlik қilingani har taraflama taхtili etildi. Gan shundaki, Avstraliya kuni mamalakatning akssariyat aхolisiga Evropa mustamlaқasi даври va tub aҳoli vakkilparinинг kubginiни eslatadi. Amalagi ҳukumat tarixini xurmat kiliш muхimligini tаъkidlagan holda murosasiz tаъriflagan anъanalarni қaita kўrib chiqish tайёрligini bildirgan. Liberal partiyasi esa aksincha, anъanalarni ҳimoyalashga urinmokda.

Ижтимоий сўровлар ҳозирча партиялар рейтингida kichik farq borligini kўrsatmoқda. Ҳамoatliklarning 49 foizi sўl marказ partiyasi pozitsiyasini kўllab-kuvvatlamoқda. Shuningdek, Ittihofok达ri muхolifat partiyalarning ham xahs kyratsatkhilchlariga erishish imkoniyati bor. Shu sababli ham сайловлар murosasiz utiши kashfiyettichariidan bira. Uning natiжalari esa nafaqat ichki, balki Kanberrанинг tashki siёsatiga ham taъsir kўrsatadi.

**Хуршидабону НАЗАРОВА,
"Ўзбекистон овози" мухиби**

ХОРИЖ ХАБАРЛАРИ

ГЕРМАНИЯДАГИ САЙЛОВЛАРДА КУТИЛГАН НАТИЖА ҚАЙД ЭТИЛДИ

Германияда ўтказилган 2025 йилги парламент сайловларida Христиан-демократик иттифоқи Христиан-социал иттифоқ (ХДИ/ХСИ) консерватив блоки 28,5 foiz ovoz bilan birinchi ўринни эгаллади.

Иккичи ўринни 20,8 foiz ovoz bilan «Германия учун алтернатива» (AfD), учинчи ўринни 16,4 foiz natiжa bilan amalдagi канцлер Oлаf Шольцнинг Социал-демократик партияси (СДП) эгаллади.

Шунингдек, «Яшиллар» (11,6 foiz) ҳамда Сўл партия (8,7 foiz) кейинги ўринларни банд этди. 2023 йилда ташкил этилган «Сара Вагенкнехт иттифоқи» партияси 4,9 foiz ovoz тўплаб, парламента кириш учун беш foizlik tусиқдан ўта олмади.

ШАНХАЙДА ТУРИЗМ РИВОЖЛАНТИРИЛАДИ

Шанхай ҳукумати 2025 йилда туризм соҳасини юкори даражада ривожлантириш учун 3 йиллик ҳаракатлар режасини takdim etdi. Xujjat 6 ўйналиши қамrap олган bўlib, xalқaro daражадagi tematik xибонлар, kruiz turizm zonasini va ekoturizm markazini яратish, shuningdek, madaniy hamda sаjehlik integratsiyasini chukurlaштириш kўzda tutilgan. Расмий маълумотларга kўra, sунggi iyllardar Shangxaya ҳar илини tаshrif bуoradigan sаjehlар soni 300 million dan oshgan. Oй takvimi bўyicha anъanavil Xitoy янги ўили niшonlanishi munosabati bilan Shangxay 17,78 million sаjehni kubul қildi. Йиллик taққосlaganda bu 6,08 foizlik ўsiшdan dalolat beradi.

APPLE АҚШДА ЯНГИ ЗАВОД КУРАДИ

Apple компанияси келгуси тўрут йил ичida Қўшма Штатларда ўз maҳsulotlariни ishlab chiqariшha 500 milliard dollarlardan ortik sarmonia kiriш natiжida ekaniни эълон қildi. Ushbu investitsiya paketi doirasida Apple hamkorlari bilan birligida quriladi. Xitoyda Apple Intelligence tizimi учун serverlar йигиладиган янги zamоnaviy ishlab chiqariш korxonaсини очади.

Компания Қўшма Штатlардagi ilfor ishlab chiqariш fondini ikki barobarga oshiradi. Xozirgi vaqtida Apple mamalakat bўlib 2,9 million dan ortik odamni ishlab chiqarilgan. Xitoydagi serverlar ishlab chiqariш korxonaси йил sунggiida ishlashga oshiradi. 250000 kvadrat metrlik янги цехda яна minglab ishlap chiqariш korxonaсини очади.

МИСРДА ФИРЪАВНИНИГ ЯНГИ САҒАНАСИ ТОПИЛДИ

Arxeologlar firъavon Tutmos II ning daхmasini topishdi. Doktor Pirs Litterland boшchiлигидagi Britaniya — Misr жамоаси томонидан aniklangan qabro Shoхlar vodiyis, deb atladiqan huddudning farbий қисмида, Luxor яқинida joylashgan.

Қадими Misrning XVIII sulolasi ҳukmadorlariidan bira bўlgan podso Tutmos II ning sунggi қарorgohi қaerda qilishda ҳimoyalashga qabro noaniq edi. Misrning Turizm va қadimiy ёdgorliklari vазirligi ushu topilmanni sунggi iyllardarida eng muhim arxeologik kashfiyettardan bira deяя baҳoladi.

Taqidlaшha жоизи, Қадими Misrda, янги подшоли даврида ҳukm surgan XVIII sulolaniнg 11-firъavon Tutanhamonning qabri topilganiнg bira asrдан kўprok vaqt utdi.

Эълон

Ўзбекистон Ҳалқ демократик партияси Марказий Кенгашни қўйидаги хизматлар учун танлов эълон қiladi:
— Марказий Кенгашning mажlislar залига kўshimcha ёritish chiroqularini ўrnatiш;
— Bинонинг kириш kismi romplarini almashтириш ва том kismida tаъmirлаш ishlariни amalga oshiriш;
— 20 dona "Ўзбекистон Ҳалқ демократик партияси ifтихori" kўkrak niшoninи tайёрлатish ва xарid қiliш.
Tijorat takliflari 2025 йил 12 mart kuniга қадar қўyидagi manzilda қabul қiliшadi:
100029, Toшkent shaхri, Mustaqillik mайдoni, 5/3.

ИЗОХ: танлов савдоларида қatnaшиш istagini билdirgan korxona va tashkilotlar amalga oshiriladigan xizmatlarniнg tасниflarini (71) 239-19-73 telefon raқами orқali olishlari mumkin.

MUASSIS:

O'zbekiston Ovozi

TAHRIR HAY'ATI:

Ulug'bek INOYATOV Guliston ANNAQILICHEVA
Ulug'bek VAFOYEV Muslihiddin MUHIDINOV
Maqsuda VORISOVA Olim RAVSHANOV
Qalandar ABDURAHMONOV Toshtemir XUDOYQULOV

Bosh muharrir: Nazira MATYAKUBOVA

MANZILIMIZ: 100029, Toшkent, Mustaқillik mайдони 5/3

Telefonlar: (71) 239-12-14

Реклама бўлими: (91) 190-19-49. E-mail: uzbovozi@mail.ru

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi chop etildi.

Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.